

Kritické myšlení vyžaduje úsilí

Lékařka, cestovatelka, horolezkyň, odbornice na horskou medicínu a záchranářka Kristina Höschlová je cokoli, jen ne líná a svůj život označuje za jedny velké prázdniny.

Vzhledem k vaší práci a situaci, která tu panuje poslední rok, se musím zeptat, jak vy celé to dění vnímáte.

Když se podíváte do historie lidstva nebo planety Země, zjistíte, že v určitých intervalech vždy přicházela období, kdy se dosavadní systém, řád hroutil a byl nahrazován novým. Myslím si, že teď jsme přesně v tom okamžiku, kdy se původní vzorce a hodnoty hroutí, stejně jako politické systémy, a vše bude jinak. A to je v pořádku, takové okamžiky musejí přicházet. Nejde jen o poslední rok a pandemii koronaviru, dlouhodobě přeci můžeme pozorovat, že se mění politické, rodinné, sociální vzorce a ten poslední rok je možná jen průvodní jev nebo urychlovač takové změny. Ale to je všechno v pořádku, tak to musí být.

Ovšem jak se s tím vyrovnat?

Nejlépe takovými obdobími a velkými změnami projdete jako flexibilní člověk, který nelpí na tom, co bylo, a je otevřený a připravený přizpůsobit se novému. Kdo lpí, ten je teď nešťastný. Možná je to období vhodné k tomu, aby se člověk zorientoval, protřídil si hodnoty, kontakty, postoje.

Hodně cestujete, máte možnost porovnat s jinými zeměmi. Jak se s takovou situací vyrovnávají jinde?

Částečně jsem žila ve Švýcarsku a asi vás to překvapí, ale Švýcaři nám Čechům momentálně závidí.

Kvůli čemu?

Protože tady máme především vnitřní svobodu nebát se diskutovat a bez zbytečných zlých emocí vyjadřovat nesouhlas s některými opatřeními. Švýcaři neumí projevit odpor. Vědí, že nařízení, která vydává jejich vláda, leckdy přinášejí víc škody než užítku, ale neumí se nahlas ozvat, prostě jen poslechnou a tím víc jsou frustrovaní. Generuje to pak spoustu

zášti, závisti i zloby. My sice také neprojevíme odpor, ale frustraci rychle odventilujeme zanádaním si mezi svými nebo se každý nějak zařídíme podle sebe. Udrželi jsme si vnitřní svobodu a kritické uvažování.

Takže si vlastně stojíme dobře.

Ano. Na základě mých zkušeností s životem v mnoha jiných zemích se stejně vždy vracím k tomu, že Česká republika je pořád nejlepší místo, kde zrovna v této pandemické době žít. Máme se tu dobře. Každá země se v nařízeních mylí, my také, ale stále si v současnosti máme nejmíň na co stěžovat. Včetně příkladného zdravotnictví. A to nejen v porovnání se zeměmi zasaženými válkou, nemocemi, hladem.

„Za celou dobu pandemie jsme nevyčerpali rezervy, které naše zdravotnictví má.“

S těmi ovšem také máte bohaté zkušenosti.

Byla jsem na několika misích s Lékaři bez hranic, a asi i proto se dokážu na současnou situaci dívat střízlivě. Když vám pod rukama umírají děti, a vy nemůžete nic dělat, máte pak jiná měřítko pro to, co označíte za průšvih. V zemích, jako je třeba Jemen, prožívají lidé skutečné tragédie. Většina jich je nějak zmrzačená, nenajdete rodinu, kterou by tamní situace nezdecimovala. To je průšvih. Přitom paradoxně mám pocit, že tamní lidé přes to, co prožívají, jsou velmi smířeni a pozitivní.

Zmínila jste se o příkladném zdravotnictví. Jako lékařka můžete hodnotit

de facto zevnitř. Opravdu je příkladné?

Opravdu ano. Za celou dobu pandemie jsme nevyčerpali rezervy, které naše zdravotnictví má. Můj osobní názor je, že to je způsobeno mimo jiné tím, že za normálního režimu máme ty rezervy až příliš vysoké, ač v tomto okamžiku se to skvěle hodí.

Nicméně zdravotníci jsou jistě vyčerpáni víc než dost.

Mám hodně známých a přátel, kteří pracují ve zdravotnictví, to je logické. Pokud vím, tak převládá postoj, že to je naše práce, kterou jsme si dobrovolně vybrali. Někdy je práce méně a někdy je jí hodně, tak to chodí a většina z nás s tím prostě počítá. Proto – alespoň pokud vím ze svého okolí – ani nikdo nestojí o nějaké veřejné projevy vděčnosti, prostě děláme svou práci. Když na jaře přišla informace o zvláštních odměnách, já jsem tu svou nepřijala.

Proč?

Prostě jsem jen dělala svoji práci, kterou jsem si vybrala. Svou odměnu jsem proto darovala jedné edukační asociaci na podporu dítěte ze sociálně slabé rodiny a jeho výchovu ke kritickému myšlení.

Když je řeč o kritickém myšlení, řekla jste, že my Češi jsme ho schopní...

V porovnání se Švýcary jistě ano a to je možná paradoxně dáno 40 lety totality. Ale myslet kriticky je namáhavé. Znamená to vzdělávat se, hledat různé úhly pohledu, vystavovat se otázkám, pochybnostem. To nechce každý. Je potřeba v lidech schopnost takového myšlení a ochotu k němu podporovat. O to se snažím i já.

Zmínila jste se, že nemáte ráda nálepky. Setkáváte se s nimi často?

Nevím, jestli často, ale setkávám. Někdy jsem si o sobě přečetla něco jako „lékařka, která vylezla na Everest“ . Což je dost zavádějící označení.

Nebyla jste na Everestu?

Byla, ale ne jako horolezkyň s cílem tu horu zdolat. Byla jsem tam jako lé-

kařka expedice, dostala jsem se pouze do třetího tábora v 7 200 m n. m.

Ale horolezectví se věnujete.

To ano, hory mám ráda.

Vystudovala jste medicínu, pracujete jako záchranářka v Libereckém kraji. Vždy jste chtěla pomáhat?

Já jsem si tuto práci vybrala, protože mě baví. Pomáhání bych mohla označit jako vedlejší produkt toho, že dělám to, co dělat chci.

Pracovala jste jako lékařka na ARO, to nebylo ono?

Ne. Poměrně brzo jsem zjistila, že práce v nemocnici není svým režimem to, co by mi vyhovovalo. Já potřebuju být hodně v pohybu, venku. Je mi celkem jedno, že nemám kancelář, k životu potřebuju neustálou změnu a vývoj.

Jak potom vypadá vaše dovolená a volný čas?

Řekla bych, že celý můj život jsou prázdniny, protože pořád dělám to, co mě baví, naplňuje, učím se

z toho. Vyhovuje mi střídání vjemů, změna prostředí, setkávání s lidmi mimo obor. Mám například hodně známých a přátel, kteří nemají nic společného s medicínou. Jsou to horolezci, policisté, umělci... Díky tomu neuvíznu jen v jednom oboru.

Kromě práce záchranářky se věnujete také horské medicíně – dokonce vedete její kurzy, hrajete tuším na několik hudebních nástrojů, mluvíte několika jazyky, sportujete, píšete. Jak se to dá stihnout?

Víte, já si vždy tou jednou činností odpočívám od těch ostatních, nevnímám to tak, že musím stihnout tolik a tolik věcí. Spíše to vnímám tak, že si nacházím nové možnosti a cesty. Například teď studuji fyzioterapii, připravuji se tak i na okamžik, kdy už nebudu moci dělat záchranářku.

Předpokládám, že hodně čtete, k jaké literatuře tíhnete?

Ano, čtu hodně. Úplně se vyhýbám literatuře – i filmům –, v nichž hraje hlavní roli násilí, depresivní témata. Mám

ráda pohádky, knihy a dokumenty o české přírodě a historii, filozofickou literaturu. Zajímám se například o krajinu České republiky, vyhledávám knihy a dokumenty na toto téma. Co se týče filozofické a duchovní literatury, pokud to jde, snažím se knihy číst v originále, i díky tomu jsem se myslím naučila mluvit cizími jazyky.

Pořád mi přijde až neuvěřitelné tolik toho stíhat.

Uznávám, že jsem ukázněný člověk. Nikdy mi nevadilo brzo vstávat, už jako malá jsem si i o víkendů nařizovala budík a vstávala jsem, i když jsem nemusela.

Váš tatínek je uznávaný psychiatr, nelákal vás někdy právě tento obor?

Nikdy. Každý medicínský obor podle mě vyžaduje jiné osobnosti, já jsem od začátku věděla, že chci být záchranářka, že pravidelný režim v ordinaci by mi prostě nevyhovoval. Tak jak to je, je to úplně v pořádku.

Jana Divišová

„Je mi celkem jedno, že nemám kancelář, k životu potřebuju neustálou změnu a vývoj.“

